

‘Voor de kinderen voelt het als een broertje of zusje’

Drukke banen, een druk gezin, en dan toch een plekje extra scheppen voor een pleegkind. Het aantal nieuwe pleegouders daalt en dat baart de verantwoordelijke instellingen zorgen. Gezinnen die wél hun deuren openen, zijn enthousiast, maar vinden het niet altijd makkelijk: ‘Je wilt meer geven dan je doet.’

Elfanie toe Laer

Doneer je schoolhek’ staat op de site van Pleegzorg Nederland. Wat een aparte oproep... De vereniging maakt zich zorgen over het oplopende tekort aan pleegouders. Het aantal nieuwe pleeggezinnen nam in 2016 met meer dan 15% af ten opzichte van 2015. Toen kwamen er bijna 3000 nieuwe gezinnen bij, een jaar later 500 minder. Door spandoeken te bedrukken met foto’s van leuke kinderen en scholen aan te porren die aan hun hek te knopen, hoopt Pleegzorg Nederland meer gezinnen te enthousiasmeren voor het pleegouderschap. De vereniging liet onderzoeken hoe het komt dat mensen die in eerste instantie wel geïnteresseerd zijn, zich uiteindelijk niet opgeven om pleegouder te worden. Na een landelijke voorlichtingscampagne in 2015 werden informatiebijeenkomsten namelijk drukker

Het huishoudboekje met een pleegkind

➤ Pleegouders krijgen geen kinderbijslag voor hun pleegkind, maar wel een dagvergoeding, die hoger wordt als het kind ouder wordt. Die ligt tussen de €18 en €22, een bedrag dat soms door de plaatselijke pleegzorgaanbieder wordt verhoogd met maximaal €3,55 per dag.

➤ Pleegouders kunnen kinderopvangtoeslag krijgen en ontvangen van de ouders van het pleegkind — mits zij nog gezag hebben — een ouderbijdrage.

➤ Voor een pleegkind hebben pleegouders met een langdurige plaatsing recht op maximaal vier weken pleegzorgverlof.

bezoekt, maar daalde het aantal aanmeldingen van pleegouders verder. ‘Mensen twijfelen langer voordat ze de knoop doorhakken’, vertelt voorlichter Janette Reukers van Pleegzorg Nederland. Hoe

Ieder jaar een ander kindje aan tafel

Wie?

Meie Geerlings (36): senior projectmanager Nemo Science Museum

Frank Geerlings (38): programmeur bij Digital Intelligence Kinderen: Otto (12) en Elin (10)

Crisispleeggezin
Sinds 2011

Meie:

‘Iedere dag kunnen we gebeld worden met het bericht dat er ’s avonds een kind wordt gebracht; dat heb je met crisisopvang. Anders dan bij vaste pleeggezinnen wordt niet gezocht naar een match, dus je hebt geen idee wat voor kindje je krijgt.’

De jongen of het meisje mag bij ons blijven tot er een permanent pleeggezin gevonden is. Soms kan het kind weer naar huis. Dat geeft een

goed gevoel.

Onze pleegkinderen gaan met een mee in ons ritme. Als het vandaag komt en morgen is een doordeweekse dag, dan gaat het kindje gewoon mee naar school.

Met de basisschool van onze jongste hebben we een afspraak: pleegkinderen zijn altijd welkom. Hebben we een middelbare scholier in huis, dan kan die meestal zelf naar school. De zomervakanties houden we vrij voor het

gezin, maar met Kerstmis zit er ieder jaar weer een ander kind aan tafel. De hele familie weet: zij komen met z’n vijven.

Mijn man en ik werken allebei 36 uur per week. Dat is veel, maar we hebben flexibele werkgevers en krijgen ruimte om ons werk zelf in te delen. Een

‘Hij heeft het IQ van een vierjarige, werd er gezegd’

van ons begint heel vroeg zodat die de kinderen uit school kan halen en dan werken we ’s avonds nog even door. Soms gaan de kinderen bij vriendjes spelen. Dan klap ik thuis de laptop weer open.

Je moet in ieder geval plezier hebben in opvoeden om pleegzorg leuk te vinden. En van puzzelen houden, want elk kind heeft wel iets speciaals. Het is geweldig als je kunt ontdekken waardoor het opbloeit. Zo hadden we

een jongen van acht die niets zelf kon: tandenpoetsen, aankleden... niets. ‘Hij heeft het IQ van een vierjarige’ werd er gezegd. Wij dachten: hij kan het. Een maand later deed hij het gewoon. ‘Ik heb me zelf aangekleed!’ riep hij dan trots. Dat is zo mooi.

Met een aantal kinderen was het heel ingewikkeld. Mijn man en ik werden daar heel verdrietig van. Als je ziet dat een kind het zó moeilijk heeft en je kunt niet hel-

pen en je ziet dat je eigen kinderen eronder lijden en je hebt het superdruk... Maar, en dat is het voordeel van crisisopvang: het gaat voorbij. Als we willen, nemen we extra rust om op te laden voor het volgende kindje. Onze kinderen zijn daarin leidend: we wachten altijd totdat zij vragen of er weer iemand mag komen. Dat moment komt iedere keer weer, want voor hen voelt het echt als een broertje of zusje.’

dat komt, is moeilijk te zeggen: het onderzoek werd niet eerder gedaan. ‘Ze maken zich druk over de complexe geschiedenis van een kind en de samenwerking met de ouders van het pleegkind.’ Ook signaleert de vereniging dat de pleegzorg zwaarder is geworden: ‘Het aantal groepen in jeugdinstituten is afgebouwd en het aantal kinderen dat

geplaatst moet worden, is gegroeid en kampt met zwaardere problematiek’, staat in een rapport van Jeugdzorg Nederland over het onderwerp. ‘De vraag die deze ontwikkeling oproept, is of de taak om deze pleegkinderen op te vangen wel toebedeeld kan worden aan de ‘gewone vrijwilliger’. Een andere vraag is of er überhaupt nog voldoende men-

sen zijn die de mogelijkheid hebben pleegkinderen op te vangen. (...) Dit zijn vragen die nu niet beantwoord kunnen worden, maar wel van belang zijn in de discussie over het tekort aan pleegouders.’

Lees verder op pagina 8 →

‘Op Moederdag krijg ik een berichtje’

Wie?

Patrick Booij (44): eigenaar financieel adviesbureau Kavere Corporate Finance BV
 Pauline Sweers (46): eigenaar makelaarskantoor Sweers & Boys BV Kinderen: Pepijn (8) en Florentijn (4)
 Pleeggezin
 Sinds 2012

Pauline:

‘Het eerste wat Martijn doet als hij hier komt, is naar boven hollen en “zijn bed groot maken”: het uitklappen van zijn slaapbank. Hij slaapt bij Pepijn en heeft daar een kastje met zijn eigen spulletjes. Martijn is nu vijf jaar ons pleegkind en hoort er helemaal bij. Hij is negen maanden jonger dan Pepijn en dat kleine leeftijdsverschil is erg leuk. En hij draait al zo lang mee! Toen Florentijn werd geboren,

kwam hij hier al.’

Patrick:

‘We waren op het punt gekomen dat alles klopte in ons leven. Goede banen, een mooi huis, elkaar. Ons zootje Pepijn was er al en we hadden het gevoel dat we iets wilden doen. We gingen zoeken en hoorden over week-endpleegzorg. Fulltime leek ons te heftig, dus dit was ideaal. Na de intakeprocedure en de cursus die pleegouders moeten volgen, werd er vrij snel een

match voor ons gevonden: Martijn. Sindsdien halen wij hem om de week op vrijdagavond op en brengen we hem zondagavond terug. Ik denk dat het een goede match is. De kinderen zijn vriendjes en ze zijn helemaal gewend aan dit ritme.’

Pauline:

‘Patrick werkt heel veel en ik werk ook fulltime. Doordat we eigen baas zijn, kunnen we onze tijd min of meer zelf indelen. Dat scheelt. En de kinderen

weten niet beter dan dat wij in het weekend soms naar een afspraak moeten of eventjes de computer openklappen. In de meivakantie gaat Martijn vaak een week met ons mee op vakantie. Ook dan gaat mijn werk gewoon door, maar dat is geen probleem. Het geeft drukte, maar het is vooral ontzettend leuk.’

Patrick:

‘Natuurlijk zijn er soms problemen. We weten dat Martijn niet in een ideale situatie zit.

Hij heeft niet voor niets een pleeggezin nodig. Dat is moeilijk. Je gunt hem ook het allerbeste en dan hoor je soms verhalen... Jeetjemina, waarom moet hij al dat gedoe meemaken, denken wij dan. Je wilt eigenlijk meer geven dan je doet. Niet dat het bij ons altijd allemaal rozengeur en manschijn is, maar toch: bij ons kan hij kind zijn.’

Pauline:

‘Gelukkig is het contact met zijn moeder goed. Dat voelt gek soms,

we waren toch vreemden. Nu niet meer. Op Moederdag stuurt ze me altijd een berichtje of neemt Martijn chocolaatjes mee. Dat vind ik bijzonder.’

Patrick:

‘Martijn woont aan de andere kant van de stad, dus zijn levens zijn strikt gescheiden. Misschien wordt dat anders als hij groter wordt, dat zullen we dan wel zien. Wat er ook gebeurt: we zijn aan hem gehecht en zullen er altijd voor hem zijn.’

‘Wij wilden best af en toe een worstje bakken’

Wie?

Margreet Huizing (58): zakelijk directeur theatergroep Mugmetdegoudentand
 Wouter van der Veen (59): toezichthouder bij De Nederlandsche Bank Kinderen: Rikke (25) en Marie (23)
 Pleeggezin
 Sinds: 2016

Margreet:

‘We hadden het idee altijd al. Wij zijn ongelofelijke geluksvogels: fijne jeugd, fantastisch huwelijk, leuke banen, gezonde kinderen: alles hebben we meegereggen in het leven en dan mag je wel wat teruggeven. Toen de kinderen uit huis gingen, stond de zolder leeg, met eigen badkamer. Wij wisten dat er vraag was naar pleegouders, zeker voor pubers, en wij wilden juist een ouder kind, want dan konden

we gewoon blijven werken. Sinds de kinderen uit huis waren, vond ik het heerlijk om met Wouter alleen te zijn. Die vrijheid! Dat geef je ervoor op. Daarom kozen we voor crisisopvang: een paar maanden op, een paar maanden af.

Op een vrijdag kwam Livia op kennismakingsbezoek. Wij vonden haar leuk en dapper. We bespraken van alles: zij wilde graag haar eigen gang kunnen gaan, en vlees eten. Wij, flexvetariërs, vonden

het prima om af en toe een worstje te bakken en zijn veel aan het werk, dus ze zou genoeg rust hebben. De dinsdag daarna haalden we haar op met haar bezittingen: een paar vuilniszakken vol kleding en een oude laptop. We zijn leuke spulletjes gaan kopen voor haar kamer, want het

‘We konden geen goede balans vinden met z’n drieën’

was duidelijk dat ze langer zou blijven dan gewoonlijk in de crisisopvang: ze was 16 en zou vanaf haar 17de begeleid op kamers gaan wonen.

Livia is tien maanden gebleven. Het was goed en leuk en lastig en alles wat we ervan verwacht hadden. Na de “wittebroodsweken” werd het even moeilijk: ze hield zich niet meer aan de regels, we konden geen goede balans vinden met z’n drieën. Met Iris, onze begeleider

van jeugdhulpinstelling Spirit, hebben we een goed gesprek gehad en uiteindelijk was iedereen tevreden.

Inmiddels woont Livia op kamers, maar we hebben nog steeds contact met haar. We hebben nog geen nieuw kind, want we willen haar niet het gevoel geven dat haar plaats wordt ingenomen. We geven echt om haar. In januari misschien weer.

Wat ik eigenlijk het moeilijkste vond en vind, is dat je je realiseert

hoe zwaar zo’n kind het heeft. Hoe groot de achterstand is van een meisje met zo’n rotjeugd. Sociaal, emotioneel, qua interesses. Livia gaat het hopelijk allemaal redden, maar ze heeft geen realistisch wereldbeeld en ziet de toekomst noodgedwongen als een sprookje. Dat je hard moet werken om iets te bereiken, dat je door moet zetten en bedenken wat je wilt met je leven, heeft niemand haar ooit geleerd.’

→ Vervolg van pagina 7

Met informatieve campagnes, cursussen met thema’s als traumaverwerking en hechting probeert Pleegzorg Nederland potentiële ouders over de streep te trekken en de pleegouders die er al zijn, betrokken te houden. Reukers: ‘We wil-

len ze zo goed mogelijk faciliteren en zorgen dat ze zich geen zorgen hoeven te maken over praktische zaken.’ Of er nu kinderen achter het net vissen vanwege een tekort aan pleegouders? ‘Nee, zo erg is het nog niet’, zegt Reukers. ‘Maar vooral in de grote steden is het tekort nijpend.’ Toch is Reukers niet alleen maar pessimistisch: ‘Er zijn veel geïnte-

resseerden. Die beschouwen we als een kweekvijver van potentiële pleegouders.’

*De namen Martijn en Livia in de tekstka-
ders zijn op verzoek van de geïnterview-
den gefingeerd.*

Elfanie toe Laer
 is redacteur van het FD.

